

Z Dodatkami kosztuje
w prenumeracie: Bez po-
czty: kwartalnie 4 zł.;
miesięcznie 1 zł. 40 cent.
7 p. c. za kwartał 12 zł.;
miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie
drukem garnont, 7 cen-
tów od wiersza. — Rekla-
macye są wolne od opłaty
pocztowej.

Część urzędowa.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego c. k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z 18. października r. b. raczył najmłodszej Alojzemu Brzeżańskiemu sekretarzowi nadwornemu najwyższego wojkowego senatu sprawiedliwości przy sposobności przejścia tegoż w stan spoczynku nadać mu w uznaniu jego przeszło czterdziestoletnich wiernych i pożytecznych usług krzyż rycerski orderu Franciszka Józefa.

Część nieurzędowa.

Lwów, 27. października.

Przedwczoraj odbyło się w Wiedniu trzynaste posiedzenie konferencji pokojowej. a Jener. Kor. dowiadyje się, że stan układów jest bardzo pomyślny.

Ta sama Jener. Kor. przynosi następujące zaprzeczenie: „Z dziennika Zeitung für Nordd. wspomniła Neue freie Presse wiedeńska korespondencją o stosunku cesarskiego rządu do królewskiego dworu Obojga Sycylii i przypisywała jej charakter wiadomości zakomunikowanej, z ministerstwa spraw zagranicznych. Jesteśmy w możności zaprzeczyć stanowczo temu twierdzeniu.“

Główną uwagę świata politycznego zwracają teraz na siebie rozprawy parlamentu włoskiego w Turynie. Na posiedzeniu z 24. b. m. złożył generał Lamarmora konwencyę i dyplomatyczną korespondencję na stole izby. Lanza oznajmił projekt względem przesiedlenia stolicy do Florencyi i żądał, ażeby izba wzięła go pod obrady jako wniosek naglący. Kredyt żądany na to przeniesienie stolicy wynosi siedm milionów. Sprawozdanie ministerstwa oświadcza, że sankcyę konwencyi uważa gabinet za konieczność polityczną, mając to przekonanie, że wypłyną ztąd nierównie większe korzyści niż szkody; dalej przedstawia wielkie ofiary, połączone z przeniesieniem stolicy, ale skutkiem ich będzie oddalenie obcych wojsk z ziemi włoskiej, i one przygotowują pomyślnie i stanowcze rozwiązanie kwestyi rzymskiej. Pomiędzy przedłożeniami izbie dokumentami znajduje się nota Nigry, która podaje historyczny szkic odbytych konferencyj, i powiada, że rząd francuzki oprócz przyrzeczenia, iż terytorjum papieżkie nie będzie atakowane, żądał także pewnych gwarancyj, które zdolne są natchnąć zaufaniem świat katolicki. Pełnomocnicy włoscy mieli formalne instrukcye odrzucać wszelkie warunki, które sprzeciwiają się prawu narodu. Nigra przedstawia, że porozumiano się dokładnie o to, iż konwencya ma oznaczać jedynie to, co powiada, mianowicie, że Włochy się obowiązują zarzucić wszelkie środki gwałtowne. W końcu przyjęła izba wniosek wielu deputowanych względem ustanowienia komisji złożonej z dziewięciu członków do zbadania wypadków turyńskich.

Incognito Ich MM. Cesarstwa rosyjskiego w N i c e y nie jest podobno tak ściśle zachowywane, jak to zapowiadały dzienniki. Zaraz za przybyciem ich przedstawiali im się wszyscy obecni tam Rosyanie, a oraz prefekt, rada gminna i generał Correa. Księżniczka Dagmar i W. Książę Następca tronu rosyjskiego oczekiwani są w Nicey, a zdaje się być podobnem do prawdy, że także Król Wiktor Emanuel przybędzie tam, gdyż Pays donosi, że ma on oddać wizytę Cesarzowej rosyjskiej.

II.

Lwów, 26. października. Skończyliśmy w wczorajszym numerze z finansową częścią spółki naftowej, przez „Gazetę narodową“ proponowanej. Ze zaś spółka takowa nie zdołałaby uchylić złęgo, przeskodzić nieporządnemu i dorywczemu wydobywaniu nafty ze szkoda przyszłych pokoleń i kraju całego, to już w artykule naszym, który odpowiedź „Gazety narodowej“ wywołał, dobitnie wykazaliśmy. „Gazeta narodowa“ w dodatku do N. 243 mówi wprawdzie, iż „Gazeta Lwowska“ nie chce uwzględnić zdecentralizowanego charakteru akcyjnego towarzystwa, którego naturalnymi agentami byłiby wszyscy akcyonaryusze. Na to odrzec musimy, że takowe zdecentralizowane towarzystwo jest absolutnie nie praktyczne, bo każda spółka akcyjna koniecznie scentralizowana być musi w dyrekcyi swej lub radzie zawiadowczej, spółka zaś akcyjna, której wszyscy akcyonaryusze byłiby zarazem „naturalnymi agentami“, byłby to dziwoląg jakiego nie masz na całej kuli ziemskiej, byłby to chaos któryby się nie ostał pod własnym nierządem i wnelby runął przez brak sprężystego zarządu.

„Gazeta narodowa“ łamie sobie głowę, nad powodami, które nas skłonić mogły do przemawiania za oddaniem nafty pod regał górniczy i wpada ostatecznie na rezultat swych dociekań, że to nie co innego być może jeno mniemane *sasudowe nasze stanowisko centralistyczne, stanowisku jej autonomicznemu diametral-*

nie przeciwnie, w czem nam brak loiki a nawet i nielojalność (!) względem własnego rządu zarzuca. Tego zaś „Gazeta narodowa“ nie widzi, że za poddaniem nafty pod regał górniczy a właściwie pod prawo górnicze, przemawia właśnie sama loika faktów, jako za jedynym środkiem mogącym skuteczną położyć tamę obecnemu gospodarstwu, a raczej nierządowi w wydobywaniu ważnego tego materiału, który to nierząd krajowi całemu tak wielkie szkody przynosi. Pochodzi to z tąd, iż zdaje się, że „Gazeta narodowa“ nie ma jasnego pojęcia o znaczeniu regalu górniczego do nafty zastosowanego. Powiada bowiem w dodatku do Nr. 243, że *ekonomiści od dawna już twierdzą, że mészanie się ustaw lub rządu w codzienny bieg przemysłu, nadzwyczaj jest dla rozwoju tego przemysłu szkodliwe, że rząd działając przez płatne i osobiście w przedsiębiorstwie nie interesowane organa, grażnie najczęściej w niewystarczającej rutynie, że najzdolniejszymi do prowadzenia jakiejś sprawy mogą być tylko ci, którzy są w niej osobiście interesowani, że różnica ta w tysiącnych uderza nas przypadkach, n. p. między dobrami administrowanymi przez rząd a dobrami prywatnymi. a bodaj aby nie daleko szukać między gazetami rządowymi a niezależnymi i t. d.* Mówi dalej o szkodliwości monopolów i spółki uprzywilejowanej i t. p. Wszystko to może być prawdą, lecz cóż to ma za związek z naftą i z regalem górniczym do niej zastosowanym? Tóż „Gazeta narodowa“ mniema, że oddanie nafty pod regał górniczy nada rządowi prawo własności źródeł jej i kopalń, i że rząd takowe na własny rachunek administrować lub jakiejś spółce uprzywilejowanej wydzierzawiać będzie? O sancta simplicitas! Tak przecież nie jest, bo oddanie nafty pod regał górniczy, a właściwie pod prawo górnicze, nie nada rządowi żadnego prawa własności, włoży tylko nań obowiązek czuwania przez techniczne swoje organa nad tem, ażeby wydobywanie odbywało się racjonalnie, według zasad górniczych, nie tylko z uwzględnieniem chwilowego zysku, lecz z bacnością na przyszłość. Przecież nafta to nie sól, nie złoto i srebro, których kopalnie gdziekolwiek się znajdują przechodzą z prawa na własność rządową. Nafta to przedmiot taki jak węgiel, żelazo, miedź, siarka, ołów i t. p., których kopalnie są po największej części własnością osób prywatnych, chociaż stoją pod regalem górniczym i nikt dotąd nie pomyślał ażeby z pod prawa górniczego wyjęte być mogły. Nie masz więc mowy o administracyi rządowej, o żadnym monopolu, o żadnej spółce uprzywilejowanej, zgola o niczem co by się sprzeciwiało zdrowym zasadom ekonomii politycznej. Oddanie nafty pod regał górniczy nie pozbawi właścicieli większych obszarów ziemskich własności źródeł, które w gruntach ich znajdować się mogą, własność tę zabezpieczą sobie i owszem oddając ją pod prawo górnicze. Nadto zaprowadzenie regalu górniczego nie przeskodzi w niczem zawiązaniu spółki projektowanej, a nawet operacye jej znakomicie ułatwi, bo jej nastreczy sposobność zajęcia źródeł w gruntach włościańskich znajdujących się mogących, a które zwykle najgorzej są zagospodarowane. Przekonani nawet jesteśmy, że każda spółka na serwo zawiązana, starałaby się sama o oddanie nafty pod prawo górnicze, bo w ten czas tylko możnaby na jej poszukiwanie i wydobywanie grubsze zaryzykować kapitały, czego przy obecnem rozprężeniu żadna spółka, żaden prywatny kapitalista pewno nie uczyni.

Wartoło zaprawdę, ażeby Gazeta narodowa rozpatrzyła się była w prawie górniczym — zanim się zabrała do pisania o regalu górniczym i jego znaczeniu. Pisząc bowiem o przedmiocie, którego się nie zna, wpada się łatwo w bezdroża nonsensu, wystawiając się na śmiech powszechny tych, co w przedmiocie lepiej są obeznani. Gdyby kto wystąpił z zarzutem, że regał górniczy jest naruszeniem a raczej ścieśnieniem prywatnej własności, to zarzut ten pozornie słuszny, a przynajmniej z rzeczy wypływający, zrozumieć, rozbierać i odpieraćby można. Lecz cóż, pytamy, centralizacya i autonomia mogą mieć do czynienia z naftą i regalem górniczym? Gazeta narodowa śnać nie wie, że na Węgrzech, w kraju tym tak bogatym w płody podziemne, regał górniczy od samego początku szesnastego wieku już zaprowadzony, a przecież Węgrów o dążenia centralistyczne nikt nie posadzi. Zkądże się wziął ten zarzut nielojalności, z którym się Gazeta narodowa w końcu do nas odzywa? Jakiz związek między lojalnością lub nielojalnością, a naftą i regalem górniczym? To ezcze frazesa, którychby przy traktowaniu poważnych materyi unikać wypadało.

Monarchia Austryacka.

Wiedeń, 25. października. (Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.) Jego c. k. Apostolska Mość raczył wczoraj przed południem udzielać audyencyę prywatną. — Jego Excelencya ces. rosyjski rzeczywisty radzca stanu pan Kuorring, który po odjeździe pana Bałabina, aż do przybycia Jego Excelencyi terażniejszego

posła załatwiał sprawy tutejszego ces. rosyjskiego poselstwa, odjechał z Wiednia wraz z swoją rodziną dn. 22. b. m. wieczorem.

Jej Mość Cesarzowa Marya Anna przybyła tu dziś wieczorem z Stra, i jutro zrana odjeżdża do Pragi.

Najjaśniejszy Pan przydzielił do dworu Arcyksięcia Rudolfa porucznika Andrzeja hr. Palfy z pułku huzarów hrabięgo Hallera N. 12.

Najjaśniejsza Pani ofiarowała towarzystwu do wspierania uleczonych z obłąkania na loteryę przez to towarzystwo urządzać się mającą piękny obraz olejny przedstawiający przybycie Najjaśniejszej Pani na wyspę Madeirę i dwa wielkie porcelanowe wazy na kwiaty.

J. E. minister wojny pan Franck zapadł na zdrowiu.

Przedwczoraj przybył tu książę Ryszard Metternich c. k. poseł w Paryżu i miał wczoraj audyencyę u Jego ces. Mości. Okoliczność, iż teraz jednocześnie kilku posłów bawi w Wiedniu, poczytują w kołach politycznych za bardzo ważny wypadek.

(O uzbrojonej bandzie), która jak niedawno donoszono, zrabowała dwie publiczne kasy w Spilimbergo i Maniago w prowincyi Udine, a następnie uszła w góry, donosi *Gaz. di Venezia* co następuje:

Banda uszła w góry między Forni, Tremonti i Navarsus. Obsadzono wszystkie wąwozy do tych gór prowadzące i nie podlega wątpliwości, że chociażby bandyci ukryli broń i odznaki rewolucyjne i usiłowali się rozpruć, nie zdołają ujsć, zwłaszcza że władza zna ich nazwiska.

Pokazuje się, że ruch zbrodniczy przygotowało kilku cudzoziemców, którzy od kilku dni wałesali się w tych stronach pod pozorem interesów; czoło bandy składają młodzieńcy, którzy dawniej uszli za granicę, a których powrót c. k. rząd znosił z oględnością.

Kilku młodzieńców z okolicy Trevisano, którzy znikli z swoich pomieszczeń, mieli w nocy z 15. na 16. b. m. zebrać się w innym miejscu w prowincyi Belluno. Ich plan jednak nie został wykonany, i za powrotem do miejsc rodzinnych prawie wszyscy zostali aresztowani.

Według sprawozdań organów bezpieczeństwa publicznego, banda w swoim pochodzie przez różne miejsca, nie pomnożyła się wcale.

(Transport austriacko-mexykańskiego korpusu ochotników.) *Memorial diplomatique* donosi, że kwestya co do przewiezienia 8000 ochotników austriackich przez Ocean Atlantycki do Meksyku została załatwiona. Hr. Thun, pułkownik Leisser i jenerałny konsul meksykański w Wiedniu p. Herwarth ułożyli się z towarzystwem zaatlantyckim w ten sposób, że towarzystwo oprócz swoich dwóch okrętów daje jeszcze do tego celu trzy parowce angielskie. Pierwszy oddział ochotników odpłynie z Tryestu dnia 15. listopada, dalsze zaś w miesiącach grudniu, styczniu i lutym.

Portugalia.

Lisbona, 15. października. (*Przemiana stronnictw.*) Dzisiejsza gazeta urzędowa pisze, że stronnictwo konserwatywne w Portugalii może być uważane jak wygasłe, ponieważ ani jeden kandydat z tego stronnictwa nie został wybrany na deputowanego. Nieuniknioną jest więc przemiana stronnictw politycznych, a gdy stronnictwo reformy, zajmie dotychczasowe stanowisko progresistów rząd pozostanie na stanowisku tego ostatniego stronnictwa.

Anglia.

Londyn, 21. października. (*Wiadomości bieżące.*) Lord Palmerston zaczął wczoraj 81 rok życia. W zupełnym zdrowiu obchodził dzień urodzin w gronie rodziny w dobrach swoich Broadlands. — Lord Wodehouse z początkiem przyszłego tygodnia udaje się do Dublina dla objęcia posady swojej jako lord namiestnik Irlandyi. Poprzednik jego lord Carlisle, który złożył ten urząd dla słabości zdrowia ma się dotąd nie najlepiej. Nowo mianowani szeryfowie Londynu i Middlesexu Aldermani Dakin i Bebley dawali wczoraj wielką ucztę na którą zaproszono 300 obywateli Londynu. Na posadę szeryfa może być obrany tylko taki obywatel, który posiada 15.000 do 20.000 funt. szt. majątku. Obrany winien jest złożyć kaucyę w sumie 1000 funt. szt. — Obadwaj szeryfowie winni są także ponosić połowę kosztów uczyty lorda majora co wynosi zwykle 2000 do 3000 funt. szt. Jeżeli wybrany nie przyjmie godności płaci karę pieniężną w kwocie 300 do 500 funt. szt.

(*Mowa lorda Stanleya.*)

Lord Stanley, syn lorda Derby, członek izby niższej za Kings-Lain, miał 20go b. m. zwykłą przemowę do swoich wyborców, ażeby zdać im sprawę z swego zachowania się w parlamencie, i oświadczył się podobnie jak niedawno Gladstone, za ile możności pokojową i neutralną polityką w obec zagranicy. Zganiwszy ostro dyplomatyczną metodę lorda John Russella co do udzielania rad a zarazem grożenia za granicę mówił lord Stanley dalej:

„W tej chwili jest cztery głównych kwestyj zagranicznych, które prawdopodobnie będą jakiś czas zajmować uwagę naszą. Najprzód idzie wojna amerykańska, pod względem której bezwarunkowa neutralność wydaje mi się być wyraźnym naszym obowiązkiem, a to tak dalece, że dla nienaruszenia tej neutralności nie zczyłbym nawet zdradzać sympatyj dla jednej lub drugiej ze stron wo-

jujących. Mówię to jedynie tylko jako obserwator, i jeżeli wolno mi być prorokiem, to muszę powiedzieć, że nie przewiduję bliskiego końca tej wojny. Żadna z obudwu stron nie jest jeszcze w połowie pobitą, a przy odwadze, jaką okazała północ, może ona kolosalną przemocą swoją zająć i obsadzić całe terytorium południowe. Tak dalece zdoła ona może zaspokoić swoją żądzę zemsty i dogodzić życzeniu panowania, ale dopiero, gdy to nastąpi, rozpoczyna się jej kłopoty polityczne. Nie mogę sobie przedstawić, jak społeczność republikańska o 20 milionach dusz, nie chcąc sprzeniewierzyć się własnemu lub w ogóle wszystkim zasadom rządowym, może utrzymać pod swoją władzą inną, z głębi duszy niechętną jej społeczność, liczącą 6 do 7 milionów dusz.

Polityka, jakiej mamy trzymać się względem Włoch, przedstawia mi się teraz jaśniej i wyraźniej, niż przed dwoma lub trzema laty. Lud włoski okazał bez zaprzeczenia w bardzo trudnej sytuacji umiarkowanie i rozsądek; i otrzyma za to swoją nagrodę, gdyż zdaje mi się, nie może podlegać to żadnej wątpliwości, że Rzym lub przynajmniej terytorium rzymskie przejdzie w niedalekim czasie w inne ręce. Cała umowa z Francją zmierza do tego, ażeby Papież, którego dług przyjęto na siebie i któremu zostawiono czas do uorganizowania armii, utrzymał się, jeżeli zdoła. Otóż, gdyby nawet rząd włoski był skłonny zachować ściśle traktat — i prawdopodobnie będzie on się go trzymać tylko literalnie — to przecież nie zdoła on zapobiedz powstaniu w Rzymie, ani też przeszkodzić wyprawianiu pieniędzy, broni i ochotników przez rozległą granicę państwa kościelnego, a potem pozostaje jeszcze pytanie, czy jakakolwiek własna armia, którą Papież z pośrednią pomocą Austrii i Hiszpanii może utrzymywać, będzie dość silną do przytłumienia powstania. Włochy nie mogą w żaden sposób trzymać długu swojej armii na teraźniejszej stopie, — muszą albo częściowo rozbrajać się i zaprowadzić trwałą politykę pokojową, albo wdać się w nową wojnę z Austrią, wojnę, której rezultat byłby bardzo wątpliwy. Ja z mojej strony przyjmuję Włochy jako fakt, życząc ich ludowi i rządowi wszystkiego dobrego, i spodziewam się przeto, że Włochy obiorą drogę pokoju nie wojny.

Jest jeszcze inna część Europy, w której zapewne wkrótce ujrzymy wielkie zmiany — ja myślę Niemcy. Rzecz jasna, że ciężki gmach niemieckiego związku państw, biorąc rzecz praktycznie, rozpadł się, i również jasnym jest to, że teraźniejsza rywalizacya Austrii i Prus, nie mówiąc już nic o zazdrości zagranicy, nie dozwoli całym Niemcom zjednoczyć się w jakimkolwiek celu lub w jakimkolwiek sposób w jedną całość. Pozostaje zatem jedyny jeszcze wybór, ażeby mniejsze państwa połączyły się z sobą ku wzajemnej ochronie, w którym to razie popadłyby w stosunek wielkiej zależności od Francyi, lub żeby stosownie do swego położenia geograficznego, albo też dążności politycznej oparły się jedne o Austrię a drugie o Prusy, tak, że we względzie dyplomatycznym i wojskowym zostałyby faktycznie wcielone do jednego z obudwu mocarstw głównych. Ostatni rezultat jest zdaniem mojem podobniejszy do prawdy, i tuszę, że Anglia nawet swoim głosem się nie wmiecha, ażeby mu przeszkodzić. Istnienie tych małych niemieckich udzielności jest zbyt cenne; pomnażają one, jak to widzieliśmy, niebezpieczeństwa dla pokoju, nie służą ostatecznie do żadnego celu politycznego, i im prędzej znikną z karty Europy, tem lepiej będzie mojem zdaniem.

Czwartą nakoniec z kwestyi, o których mówiłem, jest kwestya *oryentalna*. Nie jest ona w tej chwili nagląca, i chcę tylko pobieżnie jej dotknąć. Ja sądzę, że idzie tu tylko o to, kiedy państwo tureckie się rozpadnie, i że ta chwila nie zbyt długo się przewlecze. Turcy odegrali już do końca swoją rolę w historii i wiek ich minął już; wyznaję, że nie pojmuję tego, i mogę sobie wytłumaczyć to tylko potęgą dawnych dyplomatycznych tradycji, dla czego nasi starsi mężowie stanu tak wytrwale bronią panowania tureckiego, nie zważając na to wcale, czy ono jest słuszne, czy niesłuszne. Mnie się zdaje, że ściągamy sobie nieprzyjaźń ludów, które wkrótce zapanują na wschodzie, i wstrzymujemy rozwój krajów, których wzrost przyniosłby nadzwyczajną korzyść nam jako największym przemysłowcom na świecie. Przyznaję, że Anglii zależy wiele na neutralności Egiptu, i wymaga tego również, chociaż w mniejszym stopniu, nasz interes, ażeby Stambuł nie dostał się w ręce jednego z głównych mocarstw europejskich; ale pomiędzy te dwa punkta nie mogę pojąć, jaka szkoda mogłaby wynikać dla nas, jeźliby nastąpiło przeniesienie władzy co do państwa tureckiego.

Francya.

Paryż, 22. października. (*Nowa broszura polityczna. — Przybycie Cesarza rosyjskiego i Cesarzowej do Nicei. — Różne wiadomości.*) Wyszła w Paryżu u księgarza Dentu broszura polityczna pod tytułem „Konwencya z dnia 15. września“, której w kółkach politycznych wielką wagę przypisują. Autor zapatruje się na konwencyę ze stanowiska dziennika *La France*; chciałby wszystko złagodzić i uspokoić oczekując wszystko od czasu i najmniejszej rozważki.

Dzienniki francuzkie zapełnione są szczegółami o podróży Cesarza rosyjskiego i Cesarzowej, do której snać wielką wagę przywiązują. Z dworca lugańskiego, na którym ich marszałek Caurobert przyjmował, Cesarz i Cesarzowa udali się boczną ulicą do hotelu Grand Hotel, i do godziny w pół do dziesiątej wieczorem publiczność przed hotelem daremnie ich oczekiwała. Nazajutro

Kronika.

pełno było ludzi przed Grand Hotelem pomimo deszczu, który lał jak z cebra. Cesarzowa jest cierpiąca i nie była przy obiedzie, do którego marszałek Caurobert przypuszczony został. Wiele mówią o politycznych skutkach podróży Cesarza, wszakże to same są pogłoski i domniemania.

Książę Gorcezkow odebrał rozkaz przedłużenia pobytu swego w Lozannie, dla tego spotkanie się monarchów, jeżeli do niego przyjdzie, będzie miało cechę poufalości. Napoleon błagać będzie Cesarza o łaskę i pobłazanie dla Polski. Być może, że Cesarz Napoleon zwróci mowę na ogólne położenie Europy, dla zapewnienia Cesarza Alexandra o życzeniu swem utrzymania pokoju.

La France zapewnia, iż Cesarz rosyjski przybył do Francji jedynie ze względów familijnych, i przy tej sposobności podnosi na nowo pokojową politykę Francji.

Cesarz rosyjski i Cesarzowa przybyli do Nicei dn. 21. paźdz. o godzinie 5tej z południa z trojgiem dzieci i orszakiem swym. Pomimo deszczu wysypało się całe miasto. Ulice ubrane były w sztandary francuzkie i rosyjskie. Wielki szambelan hrabia Skariatyn przedstawił Cesarzowi kolonję rosyjską, prefekta Gavini, generała Correa, Mera i dowódcę strzelców gwardyi. Cesarz dziwił się piękności położenia Nicei. Cesarz Napoleon przybył ma w poniedziałek do Nicei. Pan Drouyn de Lhuys użalał się przed p. Nigra na niewłaściwe tłumaczenie konwencji wrześniowej ze strony Włoch. Hiszpania zajęła stanowisko wyczekujące w obec konwencji. P. Bismark zabawić ma w Paryżu do dnia 5. listopada. Pan Budberg i hr. Goltz byli na obiedzie u p. Drouyn de Lhuys. — Markiz Pepoli powrócił już do Turynu. Książę Metternich oczekiwany jest w Paryżu dopiero z początkiem miesiąca listopada. Oczekują w Paryżu propozycyi rządu austriackiego dla zawarcia traktatu handlowego. P. Jonah Perreire powołany był do Tuilleryi i miał długą rozmowę z Cesarzem. Kasyer drogi żelaznej północnej paryzko-bruxelskiej uciekł skradłszy 1,800.000 franków.

Włochy.

(*Różne wiadomości.*) Gazeta kolońska sądzi, że parlament z pewnością przyjmie konwencyę z dnia 15go września. Wszyscy wprawdzie członkowie stronnictwa ruchu, Nicotera, Bertani, Crispi, Brofferio, Mordini i inni, mówić będą przeciw konwencji, równie jak wszyscy Piemontanie i Turyńczycy, pomimo tego konwencya zdaniem powyższego dziennika, przejdzie większością 280 głosów przeciw może 80. Trudno o tem naprzód sądzić. Garibaldi ogłosił następujący list swój do przyjaciela swego Avezzana. Kochany Avezzana! Ubolewam ciężko nad rzezią walecznego ludu w Turynie. Równie jak ty ubolewam nad biednym krajem naszym, iż rządzą nim tak źle i tak haniebnie. W obecnem położeniu rzeczy postanowiłem Caprery nie opuszczać.

Twój Garibaldi.

Z Turynu piszą do *Jen. kor.* pod dniem 21. października, iż na placu przed koszarami kawaleryi przy ulicy via di Po ustawiono od kilku dni dwie armaty z wielkim materiałem do natychmiastowego użycia, prócz tego stoi w Turynie i w okolicy, 40 do 50.000 najlepszej wojska, które w każdej chwili ściągnięte i na wszystkich ulicach miasta ustawione być mogą. Wojsko to ściągnie jutro do Turynu na musztrę w ogniu na placu broni. Wygląda to wszystko na stan oblężenia zamaskowany. Pomimo tego trwają ciągle demonstracye przeciwko osobie Króla, codziennie widzieć na gmachach publicznych i rządowych napisy: Niech żyje Mazzini! Dla tego też co noc aresztują wiele indywiduów, co znów nowe halasy wywołuje. Towarzystwo emigracyi włoskiej w Genui rozwiązało się, przerobiło się na stowarzyszenie prywatne w celu wspierania emigrantów z Rzymu i Wenecyi. Były prefekt neapolitański, margrabia d'Alfito, nie dał się nakłonić do pozostania na swej posadzie; w miejsce jego zamianowano senatora Vigliani, byłego prokuratora generalnego przy sądzie apelacyjnym turyńskim.

Dania.

Kopenhaga, 18. października. (*Stosunki w Islandyi.*) Stosunki w Islandzkiej znowu zwracają na siebie uwagę, a dobrze obmyślana mowa pana C. W. Rimestad w Volksthingu przeszła nawet do wielu dzienników. Zasięgnęliśmy wyjaśnienia od świadomego rzeczy i bezstronnego Islandczyka. Według wiarogodnych doniesień tegoż, nie masz w Islandyi ani jednego człowieka, któryby myślał o aneksyi z Francją lub nawet z Norwegią, jakkolwiek kraj ten wielkie tam posiada współczucie. W Althingu tylko mała partya pod przewodnictwem czcigodnego i energicznego Islandczyka stara się o przeniesienie całej administracyi Islandyi ztąd do Reikjaviz, widząc w tem pewne dla siebie wynagrodzenie za muśmiane pokrzywdzenia od rządu duńskiego. Islandczyk ten nazywa się John Signudsson. Plan jego wielu Islandczyków uważa za niepraktyczny, ponieważ Islandya północna nie ma komunikacyi z południową, tak że listy idą częstokroć na Kopenhagę. Ponieważ rząd poczynił już kroki dla uporządkowania stosunków islandzkich, skargi wkrótce zapewne ucichną. Islandczycy lękają się, aby im nie przysłano byłych urzędników szleswickich, ponieważ wielu z nich nie zasługuje na zaufanie. Płonna to jednak obawa. — Francuzki projekt kolonizacyi przedłożony Althingowi za ministerjum Halla, został odrzucony; cała ludność jest przywiązana do Danii i duńskiej rodziny królewskiej, i nie chce tylko być rządzoną przez sejm duński.

(Pożar.) W nocy z 18. na 19. b. m. zgorzała w Zimnawodzie, w obwodzie lwowskim, karczma dworska wartości do 1200 zł. w. a. Przyczyna pożaru nie jest dotąd wiadoma.

(Zastosowanie gliceryny.) Materya ta jest jedną z części składowych ciał tłustych i wydobywa się z tłuszczu przyf. brykacyi stearyny, znanej wszystkim pod postacią świec. Gliceryna jest płynem smaku słodkiego i pod działaniem największego nawet zimna, nigdy nie przechodzi w stan stały. Własność gliceryny przechowywania się przez czas długi bez zepsucia, czyni ją szacownym materiałem do przechowywania pokarmów, owoców, które chroni od przystępu powietrza, oraz essencyi przy wyrobie perfum.

Doświadczenia czynione na gruszkach, jabłkach i śliwkach w stanie dojrzałości, zupełnie się powiodły. Owoce dobre, które chcemy przechować wkładają się do słoja, następnie zalewa się je całkowicie gliceryną i naczynie się zamyka. Przed użyciem owoców trzeba je naprzód w wodzie obmyć i obetrzeć.

Użycie gliceryny przy wyrabianiu perfum, pochodzi z braku sposobów, zachowania pewnych zapachów przy dyatylacyi. Perfumy naprzykład z kwiatów jaśminu są tak nie trwałe, że najsłabsza dystrylacja czy to w alkoholu, czy w wodzie zmienia je zupełnie. Gliceryna usuwa te trudności; aby otrzymać ten płyn wonny, dosyć jest napełnić butelkę kwiatem, albo listkami kwiatów jaśminu i ualać je gliceryną, zostawiając jedynie miejsce na korek, który należy starannie zapieczętować, aby nie dopuścić przystępu powietrza. Po upływie około roku, preparat zostanie ukończony, otrzymamy wtedy płyn przesycony zapachem czystym, niezmiennym jaśminu, lub innym, stosownie do gatunku kwiatów poddanych działaniu; płyn takowy używać można zamiast pomady. Na włosy gliceryna wywiera bardzo dobre działanie — nie przyczynia się do ich wzrostu, ale dodaje im mocy. W ogólności z wielką korzyścią można jej używać do wszelkich pomad, nie starzeje się bowiem i zachowuje zawsze swe własności bez zmiany.

(Obfite źródła nafty (petroleum.) Z sprawozdań o źródłach nafty w Pensylwanii widać, że są one prawie niewyczerpane. Według jednego z dzienników nowojorskich wiele morgów pola okryte są beczkami pełnymi nafty, które czekają na wozy powieźć je mające. Pociąg za pociągiem odwozi beczki, a jednak nie widać ubytku. Kolej Atlantic and Great urządziła osobną drogę żelazną aż do samych źródeł, którą wywozi dziennie po 2500 beczek, i mogłaby wywozić dwa razy tyle gdyby miała odpowiednią liczbę wozów. — Sam wywóz nafty do portów oceanu atlantyckiego pokryje w kilku latach kosztu budowy kolei to też towarzystwo rozdziela już teraz takie dywidendy jakich nie daje żadna z kolei europejskich. Ostatnia półroczna dywidenda wynosiła 25%.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 26. października. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów: męc pszenicy (81 H) 2 zł. 62 c.; żyta (76 H) 1 zł. 50 c.; jęczmienia — —; owsa (46 H) 1 zł. 8 c.; hreczki 1 zł. 69 c.; ziemniaków 1 zł. 25 c.; cetnar siana 1 zł. 36 c., okotów 64 c.; sąg drzewa bukowego 12 zł. 67 c., sosnowego 8 zł. 77 c.

Przemysł, 20go października. W I. połowie b. m. były na targach w obwodzie przemyskim następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów:

	Miejsce targu:											
	Przemysł		Jarosław		Jaworów		Mućiska		Sąd. Wisz.		Sieniawa	
	zr	cen.	zr	cen.	zr	cen.	zr	cen.	zr	cen.	zr	cen.
	waluta austriacka											
Mec pszenicy . . .	3	2			3	50	2	80	2	55	3	
„ żyta . . .	1	83			1	50	1	60	1	42	1	90
„ jęczmienia . . .	1	39			1	40	1	40	1	27	1	50
„ owsa . . .		97				80		90		82		25
„ hreczki . . .	1	80			1	50	1	50	1	25	1	50
„ kukurudzy . . .												
„ ziemniaków . . .	1	20			1			80	1			60
Cetnar siana . . .	1	50				40	1	20		80		90
„ wełny . . .												
„ nasienia konieczu . . .												
Sąg drzewa twardego . . .	7				7		9		6	40	6	77
„ miękkiego . . .	5	20			5		7		4	40	5	20
Funt mięsa wołowego . . .		15				10		12		10		11
Mas okowity . . .		50				70		40		48		70

Ostatnia poczta.

Paryż, 25. października. Pan Bismarck przybył tu z Biarritz, i zdaje się, że przed odjazdem będzie miał audyencyę u Cesarza. — List ministra handlu pana Behre do pewnego kapca oświadcza, że francuzko-pruski traktat handlowy wejdzie zapewne w wykonanie w miesiącu lipcu 1865 r.

Paryż, 25. października. *Gazette du Midi* przynosi artykuł inspirowany z Rzymu, który zapowiada obstawanie rządu papieżkiego przy „Non possumus“ w obec konwencji. — Korespondent Monitora z Nowego Yorku, który dotąd oświadczał się stanowczo za Stanami południowymi, podaje teraz zdanie oficerów unii, że Petersburg i Richmond muszą być przed końcem paździer-

